

Bydgoszcz, 26 czerwca 2023 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI
WPS.III.9421.3.86.2022.MG

Pani
Agnieszka Mirończuk-Mazanowska
Centrum Opieki Wytchnieniowej
„Dom Światła”
w Grębocinie

Szanowna Pani,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901), zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniu 2 grudnia 2022 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę doraźną w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku pod nazwą Centrum Opieki Wytchnieniowej „Dom Światła” ul. Lampkowskiego 31, 87-162 Grębocin, zwanej dalej placówką, jednostką lub COW „Dom Światła”.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań oraz jakości świadczonych usług zgodnie z obowiązującymi standardami ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania praw mieszkańców. Kontrolą został objęty stan bieżący.

Celem kontroli było przedstawienie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli. Przedmiotowy protokół w dniu 12 czerwca 2023 r. został podpisany przez dyrektora jednostki podlegającej kontroli.

Kontrolę podjęto w związku z pismem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, znak:DPS-V.070.238.2022.JS, które wpłynęło do Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w dniu 14 czerwca 2022 r. Pismo dotyczyło przeprowadzenia czynności kontrolnych w domach pomocy społecznej oraz placówkach całodobowej opieki na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, w celu

zbadania prawidłowej realizacji zadań oraz jakości świadczonych usług zgodnej z obowiązującymi standardami, ze szczególnym uwzględnieniem praw mieszkańców.

Placówka została wpisana do rejestru placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pod pozycją 27/2022, na podstawie decyzji z dnia 24 stycznia 2022 r. WPS.III.9423.2.2.2022.SSz. Zezwolenie wydano na czas nieokreślony. Jednostka dysponuje 15 miejscami rzeczywistymi na pobyt całodobowy.

Nieruchomość jest własnością Fundacji „Światło” z siedzibą w Toruniu. Przeznaczony na działalność obiekt jest piętrowy dwukondygnacyjny, dysponuje 7 pokojami mieszkalnymi znajdującymi się na piętrze budynku. Teren wokół domu jest ogrodzony i zagospodarowany. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, budynek i otoczenie pozbawione są barier architektonicznych.

Zespół inspektorów, w obecności kierownika jednostki kontrolowanej dokonał wizytacji pomieszczeń domu, pomieszczenia były czyste, schludne, wolne od nieprzyjemnych zapachów oraz odpowiednio wyposażone. Ustalono, iż przy wszystkich pokojach przeznaczonych dla mieszkańców znajdują się łazienki z pełnym węzłem sanitarnym tj.: toaleta, prysznic, umywalka, poręcze ułatwiające korzystanie osobom o ograniczonej sprawności ruchowej. Dodatkowo na potrzeby mieszkańców placówki przeznaczona jest łazienka ogólnodostępna zlokalizowana na parterze budynku, jak również pomieszczenie z przeznaczeniem do prania i suszenia, pokój do rehabilitacji, pokój dzienny z jadalnią oraz pokój dziennego pobytu. Budynek wyposażono w windę, której działanie inspektorzy sprawdzili podczas czynności kontroli. Urządzenie działało bez zarzutu.

Inspektorzy ustalili, że w korytarzu na parterze znajduje się tablica ogłoszeń, jednakże na dzień kontroli nie umieszczono na niej informacji dotyczących podmiotu prowadzącego placówkę oraz zakresu działalności prowadzonej w placówce, do czego zobowiązuje jednostkę art. 68a pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

Podczas oględzin pomieszczeń budynku inspektorzy zwrócili uwagę na monitoring, który swoim zasięgiem obejmował pokoje mieszkańców placówki, co potwierdził Pan [REDAKTOWANE]

W dniu rozpoczęcia kontroli tj. 2 grudnia 2022 r. na terenie placówki przebywało 13 mieszkańców na pobyt całodobowy, co potwierdza przedłożony inspektorom raport z dyżuru dziennego. Ustalono, iż zdecydowana większość mieszkańców placówki wymaga pomocy lub wsparcia w podstawowych czynnościach życia codziennego.

Analiza przedłożonej zespołowi inspektorów dokumentacji wskazuje, iż mieszkańcy przebywają w placówce na podstawie Umowy o świadczenie usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych

w warunkach stacjonarnych, którą Fundacja zawiera w ramach Projektu „Utworzenia Centrum Opieki Wytchnieniowej „Dom Światła” w Grębocinie”, nr RPKP.09.03.02-O04-0003/20 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Analiza umów zawieranych z mieszkańcami placówki wykazała, iż na dokumentach nie widnieją podpisy osób których umowa dotyczy. Umowy podpisywane były przez małżonków lub innych członków rodziny, sprawujących faktyczną opiekę, wskazanych w umowach jako pełnomocnicy mieszkańca placówki, upoważnieni w jego imieniu do: uzyskiwania informacji o stanie zdrowia i udzielonych świadczeniach zdrowotnych, udostępnienia dokumentacji medycznej, a także do wyrażenia zgody na przeprowadzenie koniecznych badań i innych niezbędnych czynności medycznych w przypadku nagłego pogorszenia się stanu zdrowia mieszkańca, powodującego niezdolność do świadomego wyrażenia zgody. Wszystkie umowy zawarte zostały na pobyt trzymiesięczny w placówce.

Analiza przedłożonej przez jednostkę kontrolowaną dokumentacji wskazuje, iż pomoc psychologiczną dla mieszkańców świadczy Pani ██████████ psycholog zatrudniona w placówce na 0,75 etatu. Swoją pracę dokumentuje na karcie pomocy psychologicznej, która jest prowadzona dla każdego mieszkańca i zawiera: rodzaj udzielonej pomocy psychologicznej, datę, ocenę stanu psychicznego oraz opis podjętych działań np.: praca w grupie, aktywizacja, trening funkcji poznawczych, rozmowa psychologiczna lub wspierająca, muzykoterapia. Jednostka zapewnia mieszkańcom również pomoc fizjoterapeutyczną, którą świadczy Pani ██████████ zatrudniona w jednostce na cały etat. Swoją pracę dokumentuje w formularzu pn. Dokumentacja medyczna fizjoterapeuty Centrum Opieki Wytchnieniowej „Dom Światła”, która jest prowadzona dla każdego mieszkańca i zawiera: dane mieszkańca, ocenę stanu psychoruchowego, informację o korzystaniu przez mieszkańca ze sprzętu rehabilitacyjnego, metody wykorzystywane do gromadzenia informacji o mieszkańcu np.: obserwacja, wywiad, analiza dokumentacji oraz przebieg fizjoterapii.

Jak ustalono jednostka zapewnia mieszkańcom dostęp do terapii zajęciowej, którą świadczy Pani ██████████ zatrudniona w jednostce na cały etat. Swoją pracę dokumentuje w formularzu pn. Dokumentacja medyczna terapeuty zajęciowego Centrum Opieki Wytchnieniowej „Dom Światła”, która jest prowadzona dla każdego mieszkańca i zawiera: dane mieszkańca, ocenę stanu funkcjonalnego, informację o korzystaniu przez mieszkańca ze sprzętu rehabilitacyjnego, potrzeby bio-psycho-społeczne wynikające z oceny stanu funkcjonalnego, cele terapii, metody wykorzystywane do gromadzenia informacji o mieszkańcu oraz przebieg terapii mieszkańca np.: ćwiczenia pamięciowe, słuchanie muzyki, układanie puzzli.

Z informacji przekazanej zespołowi inspektorów wynika, iż w jednostce obowiązuje Zarządzenie nr 6 Centrum Opieki Wytchnieniowej „Dom Światła” z dnia 1 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia procedury stosowania przymusu bezpośredniego wobec mieszkańców Centrum Opieki Wytchnieniowej „Dom Światła”. Analiza dokumentu wykazała, iż zapisy procedury nie są w całości zbieżne z treścią ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.). Z informacji przekazanej przez dyrektora COW „Dom Światła” Panią Agnieszkę Mironczuk-Mazanowską z dnia 19 stycznia 2023 r. wynika, iż jednostka nie sprawuje opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi.

W trakcie czynności kontrolnych inspektorzy przeprowadzili rozmowy z mieszkańcami placówki, którzy oświadczyli, iż zatrudnieni w jednostce pracownicy nie stosują wobec nich przemocy fizycznej. Nie byli również świadkami aby personel krzychał, bił, szarpał, popychał lub unieruchamiał kogoś z mieszkańców.

Inspektorzy ustalili, że posiłki dla mieszkańców przygotowywane są przez firmę zewnętrzną i dostarczane codziennie do placówki. Dyrektor COW „Dom Światła” udostępnił zespołowi kontrolującemu jadłospis na okres od 28 listopada 2022 r. do 4 grudnia 2022 r. oraz dodatkową informację o porach podawania posiłków. Z dokumentacji wynika, iż mieszkańcom placówki zapewnia się cztery posiłki w ciągu dnia, w następujących godzinach: śniadanie od godz. 8³⁰ do 9³⁰, obiad od godz. 12³⁰ do 13³⁰, podwieczorek od godz. 15³⁰ do 16⁰⁰ kolację od godz. 17³⁰ do 18³⁰. Jadłospis uwzględnia dietę podstawową, wegetariańską, bezglutenową/bezmleczną oraz cukrzycową.

Posiłki spożywane są w jadalni lub na życzenie w pokojach mieszkalnych, a w razie potrzeby mieszkańcy są karmieni i pojeni. Ponadto podstawowe produkty jak np. pieczywo, masło, dżem, wędlina, ciastka, suchary, napoje ciepłe i zimne dostępne są przez całą dobę.

W trakcie czynności kontroli inspektorzy ustalili, iż mieszkańcy COW „Dom Światła” posiadają własną odzież i obuwie, która jest oznakowana imiennie przez rodzinę i przechowywana w szafach ubraniowych w pokojach mieszkalnych. Podczas kontroli inspektorzy odnotowali, iż ubrania mieszkańców były czyste. Jednostka korzysta z usługi pralniczej świadczonej przez firmę zewnętrzną. Do pralni przekazywana jest odzież osobista, jak również pościele i ręczniki, które stanowią własność jednostki i są zapewnione w ilości zaspakajającej potrzeby mieszkańców. Pralnia odbiera i przywozi bieliznę 3 razy w tygodniu. Po dostarczeniu czystej odzieży do placówki, opiekun przekazuje ją mieszkańcom, rozkładając ją do szaf w pokojach, natomiast pościele i ręczniki przechowywane są w magazynie.

Ponadto mieszkańcy sprawni fizycznie mają możliwość samodzielnego korzystania z pralki automatycznej dostępnej w pomieszczeniu pomocniczym do prania i suszenia.

Pomieszczenia placówki sprzątane są przez zatrudniony na umowę o pracę personel. Ponadto, zgodnie z Regulaminem mieszkańców, każdy mieszkaniec, w miarę swoich możliwości, zobowiązany jest do utrzymywania porządku w swojej szafie, szafkach nocnych oraz wokół swojego łóżka. W rozmowach z mieszkańcami potwierdzono fakt sprzątania pomieszczeń, w tym toalet i pokoi mieszkalnych jak również wymiany w miarę potrzeb bielizny pościelowej i ręczników.

Dalsze czynności wykazały, iż usługi opiekuńcze, pielęgnacyjne i pielęgniarские na rzecz mieszkańców w placówce świadczy 10 osób, z tego pięć pielęgniarek, czterech opiekunów medycznych oraz opiekun. Mieszkańcy korzystają z własnych kosmetyków i przyborów toaletowych, które przechowują w swoich pokojach lub w łazienkach.

Dla każdego mieszkańca prowadzona jest Karta czynności pielęgnacyjnych, na której odnotowuje się czynności opiekuńczo-higieniczne. Osoba wykonująca daną czynność w stosunku do mieszkańca podpisuje się parafką w odpowiednim miejscu tabeli, oznaczającym dany dzień miesiąca oraz czas wykonania (rano, południe, wieczór).

Z informacji udzielonej przez Dyrektora COW „Dom Światła” wynika, iż w placówce przebywają również mieszkańcy, u których istnieje konieczność wykonywania iniekcji czy cewnikowania. O każdej z tych czynności decyduje lekarz, wydając stosowne zalecenie. Wykonująca je pielęgniarka dyżurna dokumentuje ten fakt w odpowiednich kartach, tj. Karcie obserwacji cewnika w pęcherzu moczowym, Karcie obserwacji wkłuc dożylnych oraz Karcie czynności pielęgniarских. Ponadto zatrudnione pielęgniarki prowadzą zeszyt raportów pielęgniarских, w którym odnotowuje się istotne informacje z dyżuru dot. podjętych czynności, stanu zdrowia mieszkańców, samopoczucia i inne.

Z przedłożonego grafiku na miesiąc listopad 2022 r. wynika, iż pielęgniarki i opiekunowie pracują w systemie dwuzmianowym dwunastogodzinnym. Zmiana dzienna przypada w godzinach od 7⁰⁰ do 19⁰⁰, zmiana nocna w godzinach od 19⁰⁰ do 7⁰⁰. Analiza grafiku wykazała, iż zarówno podczas dyżuru dziennego jak i nocnego mieszkańcami opiekuje się jeden opiekun oraz jedna pielęgniarka. Kontrola wykazała, iż leki podają mieszkańcom osoby do tego uprawnione.

COW „Dom Światła” zapewnia swoim mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych. Na podstawie złożonej deklaracji, dostarczonej przez rodzinę mieszkańca, w razie konieczności, personel pomaga w kontakcie z lekarzem pierwszego kontaktu. W dni ustawowo wolne, a także w porze nocnej personel pomaga w korzystaniu ze świadczeń realizowanych w ramach nocnej i świątecznej opieki medycznej, a w wypadkach nagłych zawiadamia pogotowie. Ponadto w placówce realizowane są wizyty lekarskie 1-2 razy w tygodniu, przez lekarza posiadającego uprawnienie do realizacji świadczeń w miejscu wezwania.

Placówka oferuje mieszkańcom, różne formy aktywizacji i spędzania czasu wolnego, zgodnie z wdrożoną Procedurą prowadzenia aktywizacji mieszkańców. Stosowane są następujące formy terapii: logoterapia, arteterapia, ergoterapia, muzykoterapia, biblioterapia, choreoterapia, zajęcia kulinarne, zajęcia manualne. Placówka posiada własną bibliotekę oraz udostępnia mieszkańcom codzienną prasę. Mieszkańcy mają możliwość zaspakajania swoich potrzeb religijnych zgodnie z wyznaniem. Raz w tygodniu mieszkańców odwiedza kapłan z parafii z Grębocina. Ponadto w placówce funkcjonuje sala dzienna wyposażona w aneks kuchenny, telewizor oraz gry planszowe. Organizowane są imprezy okolicznościowe, spotkania towarzyskie, imprezy integracyjne, zabawy taneczne, spacer i wycieczki.

Mieszkańcy mają prawo do swobodnego poruszania się po terenie placówki, a także do przyjmowania gości. Zgodnie z przyjętą procedurą odwiedzin, wizyty mogą się odbywać codziennie w godzinach od 9³⁰ do 19³⁰. W sytuacjach nagłych dopuszcza się odwiedziny w innym czasie. Osoby odwiedzające mają obowiązek zgłosić swój pobyt u pracownika pełniącego dyżur. Wizyty rodziny i znajomych odbywają się w pokojach mieszkalnych, za zgodą współmieszkańca, w pokoju dziennego pobytu lub na zewnątrz, przy sprzyjającej pogodzie.

Z ustaleń inspektorów wynika, iż w jednostce prowadzony jest rejestr wyjść. Mieszkańcy nie posiadają zaświadczenia lekarskiego o ograniczeniu możliwości samodzielnego opuszczania placówki, jednakże ze względu na stan zdrowia wychodzą poza teren obiektu z asystą opiekuna. Opiekun zobowiązany jest do poinformowania personelu o zamiarze zabrania mieszkańca na zewnątrz i dokonania stosownego wpisu w rejestrze, w którym informuje o czasie i celu wyjścia.

Z informacji przekazanej zespołowi inspektorów wynika, iż zapis § 20 Regulaminu mieszkańców stanowi o możliwości zgłaszania skarg i wniosków odnośnie świadczonych usług do dyrektora placówki. Jeżeli sposób rozpatrzenia skargi przez dyrektora nie jest dla mieszkańca satysfakcjonujący lub skarga dotyczy dyrektora, mieszkańcy mają prawo zwrócić się do Prezesa Fundacji „Światło” jako organu nadzorującego placówkę. Zgodnie z przesłaną przez dyrektora COW „Dom Światła” informacją, w placówce prowadzony jest rejestr skarg i wniosków. Na dzień 2 grudnia 2022 r. nie odnotowano w nim żadnego wpisu.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, ocenia kontrolowany wycinek działalności **pozytywnie z nieprawidłowościami**¹. Stwierdzone nieprawidłowości w kontrolowanych obszarach wynikają

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017). Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

z niestosowania przez właścicieli placówki przepisów prawa. Istniejący stan rzeczy skutkuje niewłaściwym wykonywaniem powierzonych zadań i wpływa znacząco na jakość funkcjonowania domu.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. Dostosować godziny wydawania posiłków do zapisu art. 68 ust. 6 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej.

Termin realizacji: **bez zbędnej zwłoki.**

2. Na tablicy ogłoszeń znajdującej się w widocznym miejscu w budynku placówki umieścić informacje wskazane w art. 68a pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

Termin realizacji: **bez zbędnej zwłoki.**

3. Zawierać umowy dotyczące pobytu z mieszkańcami w przypadku osób posiadających zdolność do czynności prawnych.

Termin realizacji: **bez zbędnej zwłoki.**

4. Korzystać w placówce z monitoringu tylko w ciągach komunikacyjnych.

Termin realizacji: **bez zbędnej zwłoki.**

5. Uzupełnić procedurę stosowania przymusu bezpośredniego wobec mieszkańców COW „Dom Światła” o zapis art. 18 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 2123).

Termin realizacji: **bez zbędnej zwłoki.**

W wyżej wymienionych kwestiach działalność placówki wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania ustawowe, w zakresie objętym tematyką kontroli, w sposób prawidłowy.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia,
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia,
3. w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków,
4. w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń,

5. w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramlau
Wicewojewoda

Otrzymują:

1. Adresat: ul. Lampkowskiego 31, 87-162 Grębocin.
2. A/a.